

Tantárgy neve: Környezeti nevelés	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50/50 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszáma: 28 óra előadás és 14 óra gyakorlat az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: környezeti nevelési mintafeladatok bemutatása, közös kivitelezése, megoldása	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: önálló projektfeladat bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3	
Előtanulmányi feltételek:	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban az előadások A tantárgy oktatásának általános célja: A környezeti nevelés fogalmának tisztázása, a környezeti nevelés kialakulásának bemutatása. Az ismert környezeti nevelési módszerek áttekintése. A különböző szintű környezeti nevelési programok tervezésének és gyakorlatban történő megvalósítási lehetőségeinek a tárgyalása. Az iskolán kívüli módszerek bemutatása. Az elméleti és gyakorlati munka, a környezeti nevelés során alkalmazott tevékenység értékelése. A környezeti nevelés fenntartható, illetve tartamos fejlődésben betöltött szerepének bemutatása. 1. Bevezetés. Környezeti nevelési alapfogalmak. A környezeti nevelés és fenntarthatóság fogalmának kialakulása és fejlődéstörténete. 2. A környezeti nevelés céljai, feladatai. A környezeti nevelés alapelvei. 3. A környezeti nevelés stílusai és módszerei. A környezeti nevelés követelményei, kívánalmi. 4. A személyes és a társadalmi környezet szerepe a környezeti nevelésben. 5. Környezeti nevelés különböző életkorokban. 6. Intézményes környezeti nevelés. Környezeti nevelés a tanórákon. Iskolai, tanórán kívüli környezeti nevelés. Környezeti nevelés az iskolán kívül. 7. Környezeti nevelés az erdei iskolákban. 8. Zöld táborok – táborszervezés. 9. A környezeti nevelés és az ökoturizmus. 10. Környezeti nevelés az ex situ természetvédelem intézményeiben. 11. Környezeti nevelés a szakképzésben, a felső- és a felnőttoktatásban. 12. A fenntarthatóságra nevelés – a felelős fogyasztásra nevelés alapjai. 13. A magyarországi környezeti neveléssel foglalkozó intézmények, társadalmi szervezetek bemutatása. Nemzetközi kitekintés - a környezeti nevelés Európában. 14. Környezeti nevelési programok készítése. A környezeti nevelési programok készítésének alapelvei.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban a gyakorlatok A gyakorlat általános célja: a környezeti nevelési gyakorlati órák célja konkrét környezeti nevelési módszertani feladatok megismerése, végrehajtása, elemzése, illetve saját projektmunkák bemutatása. 1. Csoportalakító, ismerkedési játékok. 2. Érzékelésfejlesztő játékok. Térérzékelő játékok. 3. Kommunikációs játékok. 4. Kreativitást fejlesztő játékok.	

5. Figyelemösszpontosító játékok.
6. Ismeretbővítő játékok.
7. Memorizáló játékok.
8. Szabályjátékok.
9. Empátiakészséget fejlesztő játékok.
10. Fantáziát fejlesztő játékok.
11. Szerepjátékok.
12. Hallgatói projektmunkák bemutatása I.
13. Hallgatói projektmunkák bemutatása II.
14. Hallgatói projektmunkák bemutatása III.

A 2-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

1. Havas P. (szerk.) (1999): A környezeti nevelés Európában. Körlánc Egyesület, Budapest.
2. Lükő I., (2003): Környezetpedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
3. Palmer, J. és Neal, P., (1998): A környezeti nevelés kézikönyve. Körlánc Egyesület, Budapest.
4. Sallai R. B. (szerk.) (2003): Zöldszemmel – Ötlettár környezeti neveléshez. Nimfea Természetvédelmi Egyesület, Túrkeve.
5. Wheeler, K. és Perraca, B. A., (2001): A fenntarthatóság pedagógiája. Körlánc Egyesület, Budapest.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudás:

- Ismeri a csoport- és projektmunka sajátosságait, rendelkezik vezetői és konfliktuskezelési ismeretekkel.
- Ismeri a szakszerű és hatékony szóbeli, írásbeli és hálózati kommunikáció módszereit és eszközeit.
- Ismeri, érti szakterülete speciális szókincsét, magyar és idegen nyelven egyaránt.
- Rendelkezik a természetvédelem speciális etikai szabályainak és vonatkozó normarendszerének széleskörű ismeretével.

b) képesség:

- Képes környezeti nevelésre.
- Képes az ökológiai alapokon nyugvó környezeti nevelési célú természetvédelmi turizmus megszervezésére.
- Képes szakmailag megalapozott vélemény, saját álláspont kialakítására és annak vitában történő megvédésére környezeti neveléssel összefüggő társadalmi és gazdasági kérdésekben.
- Képes értő, elemző módon szakterülete meghatározó hazai és nemzetközi szakirodalmát követni, megszerzett ismereteit szintetizálni.
- Képes a vezetői tevékenység különböző funkcióinak gyakorlati végrehajtására, a vezetettek motiválására, teljesítményük értékelésére, a felmerülő konfliktusok jogszerű és hatásos kezelésére.
- Képes munkacsoport létrehozására vagy projekt tervezésére, önálló irányítására.
- Képes szakterületén anyanyelvén és idegen nyelven írásban és szóban megnyilvánulni, vitában részt venni.
- A környezeti nevelés ismeretközvetítési technikáit, anyanyelvű és idegen nyelvű publikációs forrásait ismeri, feldolgozza, értelmezi és munkája során ezeket alkalmazza.
- A környezeti nevelés kérdései kapcsán integrálja a nemzeti és európai értékekre támaszkodó szemléletmódot, és átlátja az Európán kívüli világgal való kapcsolat jelentőségét.
- A környezeti nevelésben a természetvédelem szakmai etikai normáit vállalja, továbbadja

és alkalmazza szakmai problémák megoldásában, a szakmai együttműködésben és a kommunikációban egyaránt.

c) attitűd:

- Nyitott és elkötelezett a természeti értékeket megőrző és a fenntartható életvitel iránt.
- Környezettudatos magatartás jellemzi.
- Elkötelezett a környezetvédelmi, természetvédelmi előírások betartatása iránt.
- Véleményét szakmai alapokon hozza meg, azokat következetesen képviseli.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködve oldja meg.
- A környezeti nevelés legfontosabb kérdései kapcsán integrálja a nemzeti és európai értékekre támaszkodó szemléletmódot.

d) autonómia és felelősség:

- Nagyfokú önállósággal rendelkezik a környezeti nevelés átfogó és speciális szakmai kérdéseinek kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében.
- Gyakorlati tapasztalatai birtokában képes önálló döntéseket hozni meghatározott munkafolyamatok megvalósítási módjáról, ütemezéséről.
- Szakmai felelősségtudattal hoz döntéseket, valamint vállalja döntéseinek következményeit.
- Partner a szakmai és szakterületek közötti együttműködésben a környezeti nevelés megvalósítása érdekében.
- Kellő gyakorlat megszerzése után felelős vezetői feladatokat lát el környezeti nevelési területen.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kozák Lajos, egyetemi adjunktus, PhD**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Évközi ellenőrzés módja:

-

Számonkérés módszereinek:

Félév végén zárthelyi dolgozat megírása az elméleti anyagból, melynek érdemjegye átlagolásra kerül a hallgatói projektmunka értékelésével.

Az aláírás megszerzésének:

A hallgatói projektmunka elkészítése és bemutatása.

Vizsgakérdések, tételsor:

1. Ismertesse a környezeti nevelés fogalmát, kialakulásának történetét!
2. Ismertesse a környezeti nevelés céljai, feladatai, alapelveit, főbb módszereit!
3. Ismertesse a személyes és a társadalmi környezet szerepét a környezeti nevelésben!
4. Ismertesse a környezeti nevelés lehetőségeit különböző életkorokban!
5. Ismertesse a generációk kapcsolatának jelentőségét a környezeti nevelésben!
6. Ismertesse a környezeti nevelés intézményes formáit!
7. Ismertesse az iskolai, de tanórán kívüli környezeti nevelés lehetőségeit, jellemzőit!
8. Ismertesse az erdei iskolák rendszerét!
9. Ismertesse a táborszervezés főbb elveit!
10. Ismertesse a környezeti nevelés kapcsolatát az ökoturizmussal!
11. Ismertesse a környezeti nevelés lehetőségeit az ex situ természetvédelmi intézményekben!
12. Ismertesse a környezeti nevelés lehetőségeit a szakképzésben, a felső- és a felnőttoktatásban!

13. Mutasson be környezeti neveléssel foglalkozó hazai állami intézményeket.
14. Mutasson be környezeti neveléssel foglalkozó hazai társadalmi szervezeteket!
15. Ismertesse környezeti nevelési programok készítésének alapelveit!